

ÖSSZEFOGLALÁS

ZÖLD KONTROLLING – A FENNTARTHATÓ KONTROLLING A KÖRFORGÁSOS GAZDASÁGRA VALÓ ÁTÁLLÁSBAN

Istenes Krisztián Attila
Levelező munkarend
Számvitel mesterképzés
Könyvvizsgálat és ellenőrzés szakirány

A fenntarthatóság alap gondolata a digitalizáció, mint jelenség és eszközrendszer mellett egyértelműen hatással van a vállalatok mindennapjaira. A vállalat-, és projektirányítás ezeket a hatótényezőket megjeleníti a célkitűzések között és beépíti a stratégiájába, ennek következtében az üzleti modell is módosul. A körforgásos üzleti modell a fenntartható vállalat és projektirányítás stratégiájára támaszkodik, amely maga után vonja a vállalat funkcióinak köztük a kontrollingnak is a változását.

Kutatásom során arra kerestem a választ, hogy a magyar KKV-k esetében mekkora a létjogosultsága és milyen feltételei vannak a körforgásos üzleti modellekre való áttérésnek, és a kontrolling rendszer milyen eszközökkel járul hozzá a körforgásos modellekkel összefüggésében. A kontrollingot – adaptálva egy rendszer modellt – komplex rendszerként értelmeztem, és feltáró jellegű kutatás keretében a mikroszintű (vállalati) gyakorlatot vizsgáltam.

A szekunder kutatás során a témához kapcsolódó nemzetközi, illetve a hazai szakirodalom került feldolgozásra, kitérve a következő témakörökre: fenntarthatóság, körforgásos gazdaság, körkörös üzleti modellek, zöld kontrolling. A primer kutatás pedig két irányból közelítette meg a kutatási kérdések megválaszolását, egyrészt szakértői interjúk készítésével (n=4), másrészt cégvezetők véleményének kérdőíves megkérdezésével (n=305).

A szakértők és a cégvezetők véleményének összehasonlításával arra a fő következtetésre jutottam, hogy a körforgásos gazdaság magyarországi rendszerszintű bevezethetősége a KKV-k esetében egy reális cél, nyitottak az átállásra, ugyanakkor az átállás feltétele, hogy az ne veszélyeztesse a KKV-k működését, és az átállás fokozatosan valósuljon meg. A KKV-k cégvezetőinek és képviselőinek válaszai alapján az a következtetés vonható le, hogy a körforgásos gazdaságra való átállásra inkább lehetőségként tekintenek, mint kényszerként. A vállalat IT érettsége, fejlettsége – az új típusú üzleti modellek bevezetése mellett – pedig a fenntarthatósági stratégia megvalósításában elengedhetetlen feltétel. A kontrolling a fenntarthatósági stratégiát követve alkalmazkodhat az új helyzetekhez, kihívásokhoz. A Green Controlling, mint a komplex kontrolling rendszer mikro szintű gyakorlati vetületén értelmezett implementuma, pedig olyan eszközökkel fogja támogatni a hatékony zöld vállalat- és projektirányítást, ami a fenntarthatósági stratégián- és a körforgásos üzleti modelleken keresztül segíti azt a zöld célok megvalósításában.

Ezek a célok új típusú kihívásokat támasztanak a jövő kontrollerével szemben. A digitalizáció kontrollingra, és kontrollerre gyakorolt hatásainak köszönhetően a kontroller feladatkörében átrendeződés történik, de semmiképp sem megszűnés, új munkahelyek jönnek létre, és a feladatkiváltással egyidejűleg szűnnek meg. Ugyanakkor a fenntarthatóság, és környezetvédelmi szempontok figyelembevételével, illetve a stratégia és az üzleti modell módosulásával a kontroller módszertana is változni fog, annak megfelelően, amilyen célok mentén szükséges módosítani.

A zöld koncepció beépítése a kontrolling módszertanba, folyamatokba olyan eszközökkel támogatja a fenntarthatósági stratégiát, mint pl.:” nem pénzügyi információk” figyelembevétele, teljes életciklus költségszámítás, KPI-k, illetve Sustainable Balanced Scorecard. E tanulmány kiindulópontja lehet a fenntarthatósági fókuszú kontrolling célú kutatásoknak, továbbá információforrás lehet a vállalatok vezetőinek, a kontrollereknek és a magyar államnak, figyelembe véve Magyarország Kormányának a körforgásos gazdasággal kapcsolatos, jelenleg futó „zöldítési” programját, és a Klíma- és Természetvédelmi Akciótervet.